

SLOTT'SNYTT

Ansvarig utgivare: Ingmar Hasselgréen Mannerstierna
Redaktör: Lisa Björklund

HEDERSORDFÖRANDEN HAR ORDET

I förra numret av SlottsNytt berättade jag om min första museianställning vid Gripsholms Slott 1961 och i juni denna sommar kunde jag fira att det gått 50 år sedan jag anställdes vid Stockholms stadsmuseum 1962. Där hade jag som uppgift att inventera stadsdelen Östermalm, som då stod rivningshotat från Karlavägen ner till Strandvägen. Som väl blev det inte några större husrivningar den gången men tyvärr försvann det fina Strindbergshuset där Strindberg bodde några år under den tid, som han var gift med Harriette Bosse.

Av en kusinson till Raoul Wallenberg blev jag inbjuden att i sommar bo i det Wallenbergska huset på Karlaplan. Det byggdes av familjen Wallenberg i början på förra seklet och inrymmer numer bostadsrätter. Därefter fick jag flytta ut till familjens magnifika villa på Ornö i Stockholms skärgård, som för övrigt ligger granne med Kymmendö, där Strindbergs Hemsöborna utspelade sig. Det var mitt femtioårsjubileum av Östermalmsinventeringen, som sedan ledde till att jag fick inventera den kulturhistoriska bebyggelsen i Göteborg 1964-69. Det var på så sätt som Drottning Kristinas Jaktslott kom in i bilden.

Hösten 2011 inledde vi med att fira fyrtioårsminnet av räddningen av Jaktslottet då Marie- Louise de Vyllder-Lehmann bildade kulturminnesföreningen Otterhällan och lyckades ordna finansiering av husets flytt och restaurering. Vi avslutar nu jubileet med att ha öppet hus för alla föreningens medlemmar den 9 september mellan klockan 13 och 15.

Höstens kulturaftnar 2012

SÖNDAGEN DEN 9 SEPTEMBER KLOCKAN 13.00-15.00

ÖPPET HUS

Öppet hus för alla våra medlemmar söndagen den 9 september. Vi bjuder på bubbel, godis, kaffe och tårta för att fira Jaktslottets 40-årsjubileum.

1972, den 9 september, öppnade Marie-Louise de Vylder-Lehmann Jaktslottet genom att klippa det blågula bandet. Alla föreningens medlemmar och andra inbjudna kunde för första gången sedan huset flyttats vandra runt i trädgården och bjudas på kaffe med dopp inne i stora salen.

MÅNDAGEN DEN 1 OKTOBER KLOCKAN 18.00 (OBSERVERA DATUM)

HJALMAR SÖDERBERG OCH GÖTEBORGS HANDELSTIDNING

Professor emeritus Nils O. Sjöstrand vid Karolinska Institutet, ordförande i Söderbergsällskapet, kommer till oss och berättar om den store författaren Hjalmar Söderbergs liv och verksamhet. Utgångspunkten är Söderbergs medverkan, från cirka 1925 och fram till hans död 1941, i Handelstidningen och hans samarbete med Torgny Segerstedt.

Vi serverar ett glas vin eller öl till en god smörgås.

Avgift: 80 kronor per person.

MÅNDAGEN DEN 29 OKTOBER KLOCKAN 18.00

HISTORIEN OM HAGA, GÖTEBORGS ÄLDSTA FÖRSTAD

Vår mångåriga medlem Gerd Riccius, författare och omtyckt föredragshållare, berättar om stadsdelen Haga och visar bilder. Det var drottning Kristina, som vid mitten av 1600-talet gav tillstånd att anlägga Haga, Göteborgs äldsta förstad, vid foten av försvarsanläggningen Skansen Kronan. Haga var länge dödsdömt men en vändning skedde på 1980-talet och en stor del av de gamla husen bevarades och den nya bebyggelsen anslöts i stil till den äldre.

Vi serverar ett glas vin eller öl till gott tilltugg.

Avgift: 80 kronor per person.

MÅNDAGEN DEN 26 NOVEMBER KLOCKAN 18.00

KUNGLIGA SMYCKEN OCH JUVELER

Vår hedersordförande Ingmar Hasselgréen-Mannerstierna berättar om kungliga juveler, kronor och tioror. Alla minns väl kronprinsessan Viktorias bröllop där hon bar det vackra kaméiademet. Det tillhörde en gång kronprinsessans anmoder, den tyska prinsessan Josefine av Leuchtenberg, som kom att bli drottning Josefina av Sverige och Norge. IHM talar också om kung Erik XIV:s krona från 1561, som idag förvaras i det kungliga slottets djupa källarvalv.

Vi serverar ett glas vin eller öl till en god räksmörgås.

Avgift: 80 kronor per person.

ANMÄLAN:

Ring i god tid för att anmäla deltagande. Vi stänger telefonerna fredagskväll före programdagen, som alltid infaller på en måndag. **Ring till I-B Fredholm 031- 40 75 23 eller Inger Rignell 031-18 16 69.**

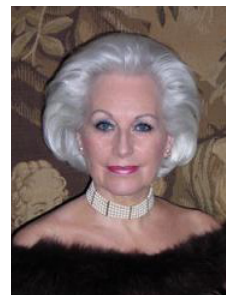
Tag gärna med jämna pengar exempelvis en Jenny Lind, en Selma och en guldpeng.

GLIMTAR FRÅN VÅRENS PROGRAM

Gerd Riccius berättade om drottning Marie Antoinettes tragiska öde. Hon föddes i Österrike, dotter till Franz av Lothringen och Marie Therese. Vid 16 års ålder giftes hon bort med den franske kronprinsen, blivande Ludvig XVI, men det dröjde många år innan äktenskapet fullbordades. Inte konstigt att MA blev djupt förälskad när hon träffade den svenske adelsmannen Axel von Fersen, ståtlig, rik och begåvad.

1781 föddes äntligen en kronprins och lyckan verkade fullkomlig men det franska folket led svårt av missväxt, fattigdom och förtryck. Hatet växte mot kungafamiliens och adeln som levde i lyx och överflöd. MA och Axel kunde inte glömma varandra så när han återvände till Paris säger ryktet att de inledde ett förhållande och att han är far till Marie Antoinettes andre son Louis Charles. 1789 utbröt revolutionen och kungafamiljen sattes i husarrest. von Fersen hjälpte kungafamiljen att fly men allt misslyckades. Först kungen och sedan drottningen avrättades efter närmast farsartade rättegångar.

Sista måndagen i februari hade föreningen som vanligt sitt årsmöte. Vår hedersordförande berättade om släkten Wallenbergs bakgrund som bönder och rusthållare i Östergötland på 1600-talet och om hur släkten avancerade till präster och biskopar. Vi fick höra om skeppsprästen Jacob Wallenberg, som blev rikskändis på 1700-talet genom sin bestseller "Min son på Galejan". Margita visade bilder på ett antal monlument över RW. Utmed Donaus strand i Budapest står ett antal skor för att minna om de människor RW räddade från att skjutas och sedan slängas i floden. I New York har konstnärerna Ulla och Gustav Kratz gjort en skulptur i form av en portfölj, i London och Tel Aviv är han formgiven i naturlig storlek, iklädd sin långa rock. I Sverige har minnesmärket av Kirsten Ortwed på Nybroplan gett upphov till många frågor och hård kritik medan Charlotte Gyllenhammars finstämda fotografi av en ung RW projicerad på en hög sten med två små hungriga och frysande pojkar i förgrunden bara rönt uppskattning.

Måndagen den 26 mars framträdde Jaktslottets revisor och mångårig medlem Carl Otto von Lempruch med ett långt och spännande föredrag om slottet Albrechtsberg an der grossen Krems i Niederösterreich. Denna mäktiga borg, som i Sverige motsvaras av Läckö slott i Västergötland har tillhört Carl Ottos förfäder sedan 1200-talet. Genom att visa foton kunde vi alla få en inblick i denna historiska borgs många magnifika salonger och salar.

Vårens sista föredrag hölls av Louise Brodin, som på ett medryckande och humoristiskt sätt berättade om sin farfar den legendariske museimannen Axel Nilsson. Efter studentexamen pluggade han i Lund där han snart engagerade sig i Lukasgillet, ett brödraskap för fest, sång och glam. För att dryga ut sina inkomster arbetade AN som amanuens på Kulturen i Lund där han tillverkade vackert färgade katalogkort. 1900 flyttade han till Stockholm för att först arbeta på Skansen och sedan på Nordiska museet. Han flyttade Livrustkammaren till NM, ritade montrar och uppfann "lusknappen", en sorts saneringstunna. Från 1909 deltog AN i planeringen av Röhsska museet i Göteborg dit han flyttade med sin familj och den älskade hästen Herr-Cules till landeriet Stora Katrinelund. Han blev museets förste chef och hans betydelse för museets utveckling och unika ställning kan inte nog poängteras. Han kom sedan att efterträdas av sin son Göran och så småningom sin sonson Christian.

Jaktslottet - snart med egen hemsida

Tack vare jaktslottets eminenta medlem Eskil Malmberg kommer vi snart att få vår egen hemsida med domännamnet www.drottningkristinasjaktslott.se

Under flera år har styrelsen diskuterat behovet av en hemsida men aldrig kommit till något beslut. Ingen har ansett sig ha vare sig kunskap eller erfarenhet för att kunna starta en sådan process. Det var därför med stor tacksamhet som styrelsen tackade jag till Eskil Malmbergs erbjudande att ta hand om allt praktiskt kring registrering, förhyrning av webbhotell och framställande av en prototyp.

Hemsidans utformning av text, foton och redigering kommer att ske i samarbete med Slottsnytt's redaktör Lisa Björklund. För att hemsidan ska bli riktigt bra behövs medverkan från föreningens medlemmar som uppmanas att komma in med tips, idéer och foton till Lisa eller Eskil.

Sedan tidigare finns Jaktslottet på Wikipedia där husets spännande historia beskrivs i ord och bild. Bland annat kan man läsa om den hemliga gången:

Ett rykte gjorde länge gällande att det skulle funnits en hemlig gång mellan "Jaktslottet" och kommendantbostaden på Otterhällan, där överste Drakenberg bodde vid sina besök i staden. Detta ansågs av senare forskare som fullt rimligt. Båda göteborgskännarna doktor Maja Kjellin och Marie-Louise de Vylder-Lehman ansåg ända fram på 1970-talet att; "[Drakenberg]..har väl förmodligen haft detta hus som uppehållsort vid sina besök i staden. Påståendet att det skulle ha funnits en hemlig gång mellan 'jaktslottet' och kommendantbostaden på Otterhällan har ej kunnat

bekräftas, men är således ej alls otroligt". Då källaren frilades i samband med flyttningen, visade det sig, att inga spår av någon hemlig gång fanns.

Visste du att:

Den branta trappan som går från Kungsgatan till Otterhällegatan heter Käppslängareleden. Namnet är ett vittnesbörd om det vilda liv som kunde föras där. Otterhällan var nämligen förr ofta ett tillhåll för "löst folk". Käppsläng betyder här käppslag eller käpprapp. Vårt eget jaktslott var på sin tid en ökad krog dit soldaterna från Skansen Kronan gärna gick för att förlusta sig. Otterhällan var också känt som den tidens "Rosenlund".

UPPROP OCH MEDDELANDET

- Upprustning av trädgården fortsätter med rosor och astilbe.
- Kopplade brandlarm har installerats.
- Brandfilt finns på både över- och undervåning.
- Värmepump, som kommer att minska elförbrukningen, har satts in i förstugan.
- Ny ledamot i styrelsen är Marika Tonkin, fd banktjänsteman.
- Ny ersättare i styrelsen är Christian Thorén, till vardags intendent vid Göteborgs Stadsmuseum.

